

WIADOMOŚCI

RZEMIESLNICZE

TYGODNIOWY ORGAN OFICJALNY WOJEWÓDZKICH IZB RZEMIESLNICZYCH:
KRAKÓW, LWÓW, STANISŁAWÓW, TARNOPOL

Za Kom. Wydawniczy: P. Kosobudzki, prezes Krak. Izby Rzem. — Za Kom. Redakcyjny: H. Grudziński, red. nac. i odpow.
Redakcja i Administracja: Kraków, ulica Andrzeja Potockiego L. 18, Krakowska Izba Rzemieślnicza, telefon Nr. 1357

TREŚĆ: Dawniej a dzisiaj! (wiersz) — Nad przepaścią kartelową — Wybory do Izb Rzemieślniczych — Ceny świadectw przemysłowych — Co przewiduje projekt nowego podatku majątkowego — Z orzeczeń Najw. Trybunału Adm. w sprawach wymiaru podatku dochodowego — Czy rzemieślnik posługujący się maszyną do szycia winien płacić podatek obrotowy? — Dokąd dojdziemy! — Ubezpieczenie terminatorów — Bezpłatny dodatek: XVI. „Co uchwalił ostatni Zjazd Rzemieślniczy“.

Kalendarzyk Tygodniowy

Tydzień 22: od 27 V. do 2 VI. 1928

27	Niedziela	Zielone Świąta
28	Poniedz.	2 d. Z. Ś.
29	Wtorek	Marji Magdaleny
30	Środa	Ferdynanda
31	Czwartek	Anieli p.
1	Piątek	Jakóba
2	Sobota	Marcelina

Nad przepaścią kartelową!

Niebezpieczeństwo niekontrolowanego wyzysku
Syndykatów Przemysłowych. W obronie konsu-
mentów i wytwórczości krajowej.

„Wielki“ przemysł polski karteli-
zuje się, a liczba zawartych do obecnej
chwili syndykatów, konwencji, umów
gospodarczych w sensie amerykań-
skich trustów, przekracza dziś liczbę 40.
Opinia publiczna cieszy się z tej „kon-
centracji przemysłowej“ (Kurjer Po-
znański z 12/V.) a rzadkie i odważne
przestrogi tego rodzaju jak pisał
Diamanda (w jednej z dyskusji budżet-
towych) przechodzą bez echa lub —
jak się to mówi — jak „groch o ścianę“.

Nikt nie wątpi i nie zaprzecza, że
kartele mają przy organizacji eksportu
doniosłe zadanie, a ponieważ Polska
bez eksportu obejść się nie może,
zwłaszcza wobec koniecznego im-
portowania zboża do naszego „rolni-
czego“ kraju, więc i w Polsce nie
obejdzie się bez koncentracji prze-
mysłowej. Jest jednak przysłowie:
„Jeżeli dwaj czynią to samo to nie jest
to samo“. Polski kartel cukrowniczy
na przykład, oddziałujący na
wszechświatowy rynek produkcji i zby-
tu cukru, stojący na wysokim pozio-
mie organizacyjnym i służący istotnie
eksportowi polskiemu, to nie to samo
co niedawno stworzony n. p. syndy-
kat gwoździ, o których eksporcie mowy
być nie może, a który stworzony jest
najwidoczniej tylko na to — jak Dr. Z.
mówi (w bezpł. Dod. Nr. 333 Il. Kurj.
Codz.) — „by rozpocząć swą działal-
ność od przeprowadzenia zwyżki cen,
by godzić w podstawy bytu przemy-
słów nieskartelizowanych i podwyż-

sząc ogólny poziom cen na rynku
wewnętrznym przez sztuczną droży-
zną“. Nawet w Anglii, tym klasycz-
nym kraju koncentracji przemysłowej,
z jej nowym wszechświatowym po-
tężnym trustem chemicznym, wyrabia
się do dziś jeszcze gwoździe ręcznym
sposobem, a poważnym przemysłow-
com nie przychodzi nawet na myśl
wzbogacić się kartelizacją takiego
artykułu pierwszej potrzeby jakim jest
gwoździec. I zagranicą są olbrzymie kar-
tele żelaza i rur, ale zagranicą istnieje
też osobne prawo kartelowe. Czy jest
dopuszczalnem, by taki Polski Syndy-
kat Żelazny mógł odpowiedzieć na
każdy zatarg z odbiorcą, któremu
według własnego widzimisię przy-
dziela fabrykę względnie hutę, (która
znowu ze swej strony nie uznaje żad-
nych reklamacyj!) by taki syndykat
mógł w wypadku zatargu krótką drogą
odmówić konsumentowi sprzedaży,
albowiem ma w swojej ręce monopol?
Czy jest dopuszczalnem, by drobny
przemysłowiec nie mógł kupić w pierw-
szej lepszej fabryce potrzebną mu
drobną ilość towaru, lecz musiał ubie-
gać się dopiero o łaskawe przydzie-
lenie kontyngentu od syndykatu i zmu-
szony był do pobierania od razu więk-
szego kontyngentu „bez wszelkich gry-
masów“, gromadząc tym sposobem
martwy kapitał na skład? — „Nasza“
tego rodzaju kartelizacja to wcale nie
dorobek zachodnio europejski, służący
centralizacji przemysłowej i z tem

Dawniej i dzisiaj.

Dawniej, gdy z cechu wyszły kunst-
[sztyki
To było na co patrzeć i podziwiać,
Dzieło musiało przejść alembiki,
Przed mistrzów okiem nie mogły
[skrywać
Braków, partactwa, więc wieki trwało
I dziś po wiekach budzi zachwyty! —
Takich kunstsztyków wiele zostało,
Więc ich nie można kłaść między
[mity. —

A dziś — Tandetna, licha robota
Stała się dziwnem znameniem czasu,
Gdzieś się straciła dawna ochota
Pracy dokładnej. Dziś wśród hałasu
I zgiełku życia, w zawrotnym pędzie
Żyje się tylko bieżącą chwilą...
Kto się na jutro oglądać będzie?
Pracą dla jutra troskę wysiła. —

Dziś praca Ręczna wartość ztraca
Warczą maszyny — fabrykat górą!
Fracą w warsztacie dziś nie popłaca!
Mechanizm wszędzie — we krwi, pod
[skórą,

W duszy i w sercach! — Miłość zawodu
Tli się tam jeszcze u tych niewielu
Co nie zatruli duszy za młodu...
I ideały mieli na celu. — Stef

połączonej zwiększonej produkcji i sprawności wytwórczej, lecz zwyczajny dorobek wojenny chciwych kieszeni, sławetnej pamięci system kart chlebowych i racjonowania, sprytnie maskowanego pod płaszczykiem „organizacyjnym“ dla tworzenia sztucznej drożyzny i produkowania tandety!

Powtarzamy jeszcze raz, że nie odnosi się to wcale do wszystkich polskich syndykatów i karteli, ale do przeważnej ich części. Musi być państwowa kontrola tam, gdzie — jak Dr. Z. podkreśla — „niema kultury duchowej i moralnej elity gospodarczej“. Można zrozumieć i z żalem serca godzić się na tego rodzaju praktyki jak eksport węgla za 60% kosztów produkcji, przyczem konsument wewnętrzny płaci podwójnie, raz w formie drożyzny węgla a drugi raz w formie podatku dla pokrycia niedoboru wielkiego przemysłu. Jest to bolesnym ale koniecznym faktem, że produkujemy 100 kg żelaza za 3 dolary, sprzedajemy zagranicą za 2 dolary, a Polsce za 4 dolary; czasem nawet sprzedaje się to żelazo dla koniecznego podtrzymania „kontyngentu eksportowego“ poniżej 2 dolarów, do czego państwo z podatków dopłaca, — nie można jednak dopuścić do tego, by

skartelizował się w Polsce naprzykład wyrób lakierów, jeżeli jest faktem, że bez porównania lichszy towar krajowy kosztuje dwa razy tyle co n. p. niemiecki. Nie można tu mówić wcale o t. zw. „dumpingu“, którym grożą nam Niemcy, albowiem towar, który jest tak lichy i tak drogi, nawet w chwilach wojny cłowej z Niemcami, niema chyba prawa bytu.

Przechodzimy tem do jednej z najboleśniejszych stron przepaści kartelizacji przemysłowej. Jeżeli zagranicą kartelizuje się celem zdobycia rynków zagranicznych, to u nas kartelizuje się celem zamknięcia rynków zagranicznych dla konsumenta, bez względu na jakość wytworzonego w kraju towaru, — krótko powiedziawszy, kartelizuje się u nas dla podtrzymania tandety wewnętrznej, zmniejszenia produkcji i zwiększenia bezrobocia, z jaskrawą szkodą i upośledzeniem obywatela, społeczeństwa i państwa. Wprawdzie jest wielką rzeczą własny przemysł krajowy ale tandeta nie ma nigdzie racji bytu, zwłaszcza gdy ma być narzucona własnym obywatelom jak najdrożej.

Zatem nie przeciw kartelom jako takim przemawiamy, ale przeciw możliwości braku kontroli nad nimi w na-

szej nowo odrodzonej Ojczyźnie i zwracamy uwagę szerokim sfer konsumentów na następujące niebezpieczeństwo: jeżeli kartele i syndykaty nadal będą rosły w dotychczasowym tempie, „jak grzyby po deszczu“, to zmienią się wkrótce w lawinę tego rodzaju gospodarczych koteryj, obliczonych na wyzysk kieszeni konsumenta. Jeżeli nie powstrzyma się kartelizacji artykułów nieeksplozycyjnych lub syndykatów tam, gdzie niema ich potrzeby, to i drobny przemysł i rzemieślnik polski nie będą mogli pozostać na uboczu i również skartelizują się, czego skutkami będzie lawinowy wzrost drożyzny. Jeżeli drobny przemysłowiec lub rzemieślnik nie może już kupować artykułów swej pierwszej potrzeby u fabrykanta, lecz stawać musi w ogonku przed okienkiem syndykatu, to skartelizuje się również i rzeźnik, stolarz, szewc itd., celem możności koniecznego dostosowania się do cen, jakie narzuca społeczeństwu nasz „wielki“ pr. nysł. Czy w takich warunkach można mówić o odbudowie kraju? Jeżeli nieuzasadniona i nie kontrolowana kartelizacja wielk. przemysłu nie zostanie powstrzymana to poprowadzi do ruiny codopiero odradzającego się rzemiosła polskiego! G.

Dookoła ustawy przemysłowej

ZARYS NOWEJ USTAWY PRZEMYSŁOWEJ Dra Jana Wyroda, inżyniera Stowarzyszeń Przemysłów, przy Urzędzie wojewódzkim w Krakowie. Składy główne: Kraków, Gebethner i Wolf. — Warszawa: Dom Książki Polskiej. — Do nabycia: w Krakowskiej Izbie Rzemieślniczej. Cena 3'90 zł.

Wybory do Izb rzemieślniczych.

Min. handlu i przemysłu opracowało statut izb rzemieślniczych. Będzie on ogłoszony w formie rozporządzenia ministra w wykonaniu ustawy. Wybory do izb będą ogłoszone po porozumieniu się z korporacjami gospodarczymi. Jak trudne jest przygotowanie wyborów służy fakt, że mamy w Polsce około 900 tysięcy rzemieślników, w tem 200.000 szewców, 109.000 kowali, 105.000 piekarzy, 65.000 stolarzy. Jest jeszcze dotychczas niezalążona kwestja rzemieślników, którzy w roku 1927 nie posiadali świa-

dectwa przemysłowego: czy będą oni dopuszczeni do wyborów i na podstawie jakich dowodów stwierdzających ich przynależność do jana rzemieślniczego. Prawdopodobnie od takich rzemieślników wymagane będzie zaświadczenie, wystawione przez zarząd danej gminy.

Ceny świadectw przemysłowych.

Według uzyskanych przez nas informacji, ceny świadectw przemysłowych na rok 1928, które nabywać będzie można już od połowy listopada r. b. — będą nieco wyższe, niż ceny obowiązujące na rok 1927, a to dzięki temu, że dodatki komunalne wynoszą na rok 1928 30% ceny świadectwa przemysłowego. Do tego dojdą jeszcze dodatki na rzecz izb handlowo-przemysłowych i izb rzemieślniczych. Niezależnie od powyższego doliczany będzie 10% dodatku od podatku.

Sprawy podatkowe

Co przewiduje projekt nowego podatku majątkowego?

Rada ministrów na ostatniem posiedzeniu przyjęła projekt ustawy o sta-

łym podatku majątkowym, który już w najbliższym czasie wniesiony zostanie do Sejmu. W myśl tego projektu w miejsce nadzwyczajnego podatku majątkowego, uchwalonego ustawą z roku 1923, ma być wprowadzony stały podatek majątkowy. Podatek ten pobierany będzie od 1 stycznia 1929, na podstawie oszacowań majątków, dokonywanych co trzy lata. Kapitał zagraniczny, wpływający do Polski w jakiegokolwiek formie, ma być zwolniony od tego podatku. Również wolne od opodatkowania będą urządzenia domowe oraz inne przedmioty, służące do osobistego użytku płatników, do wysokości 10.000 zł. Minimum majątku, podlegającego podatkowi majątkowemu, projekt określa na kwotę 6.000 zł. Zasadnicza stawka podatkowa wynosi 4 pro mille (t. j. od każdego tysiąca 4 zł). z tem, że do majątków, których wartość nie przekracza 15.000 zł, zastosowana będzie degresja, a mianowicie obniżona stawka w wysokości 3 pro mille.

Szacunek majątków, podlegających podatkowi, jakoteż sam wymiar tego podatku, należec będą wyłącznie do urzędów skarbowych, a nie do szacunkowych komisji obywatelskich. Współpraca czynnika obywatelskiego

PRZEDSIĘBIORSTWO ELEKTROTECHNICZNE STEFANA PIEKARSKIEGO

KRAKÓW, ULICA KANONICZA L. 11

Instalacje światła elektrycznego i przeniesienia siły, telefonów, dzwonek, radio, gramofonów

Warsztaty dla napraw i uzwojeń maszyn elektrycznych wszelkiego rodzaju.

przy wymiarach podatkowych zapewniona ma być tylko w ten sposób, że płatnicy mają prawo powoływania i zaofiarowywania rzeczoznawców z grona obywateli dla należytego ustalenia podstaw wymiaru, oraz przez zapewnienie udziału czynnikom obywatelskim dopiero w komisjach odwoławczych, to jest rozpatrujących odwołania od wymiarów I instancji. Skład komisji odwoławczych ma być taki, by element obywatelski miał większość nad elementem urzędniczym. Minister skarbu w myśl projektu, jest upoważniony do przyznawania ulg w spłacie podatku, oraz do umarzania nieściągalnych należności podatkowych.

Odnosnie rzemiosła toczą się obecnie doniosłe konferencje miodrajnych czynników o czym doniesiemy w numerze następnym.

Z orzeczeń Najwyż. Trybun. Administr. w sprawach wymiaru podatku dochodowego.

1. Dowód na prawidłowe złożenie zeznania. Władze skarbowe są obowiązane dopuścić dowód na świadków, ofiarowany przez płatnika dla stwierdzenia, że złożył zeznanie o dochodzie do właściwej władzy, nawet w wypadku, gdyby zapiski urzędowe nie wykazały złożenia takiego zeznania (wyrok z dnia 10 lutego 1925 I rej. 178/25)

2. Sprostowanie złożonego zeznania. Płatnikowi przysługuje prawo sprostowania jeszcze w odwołaniu przeciw dokonaniem wymiarowi podatku dochodowego, danych cyfrowych podanych w zeznaniu. Skoro podatnik wyjaśni przyczyny omyłki, winna władza orzekająca zarzut ten rozpoznać (wyrok z dnia 23 listopada 1926 I rej. 2075/15).

3. Skutki zaoczności. Jeżeli podatnik na zakwestjonowanie jego dochodu, w myśl art. 58, nie dał lub częściowo nie udzielił władzy wymiarowej wyjaśnień, to rygory, wynikające z art. 63 zdania 2 (zaoczność) mogą być stosowane tylko co do tych źródeł dochodu, odnośnie których przedstawiono płatnikowi wątpliwości (wyrok z 30 listopada 1926 roku I rej. 1939/25).

4. Dowody z ksiąg i zapisków. Po złożeniu zeznania, płatnik obowiązany jest na przedstawione mu wątpliwości udzielić wyjaśnień co do prawdziwości i dokładności zeznania. Ustawa, a w szczególności art. 63 nie zawiera żadnych przepisów, co do tego w jaki sposób płatnik ma na podniesione wątpliwości udzielić wyjaśnień i jakimi dowodami te wyjaśnienia uzasadnić. Wobec tego niema uzasadnienia w ustawie zapisków płatnika tylko dla-

tego, że nie są księgami handlowymi, skoro urzędownie skonstatowano, że zapiski te co do swej rzetelności nie budzą wątpliwości (wyrok z 7-go maja 1926 roku I rej. 1758/24).

Czy rzemieślnik posługujący się maszyną do szycia, winien płacić podatek obrotowy?

Po myśli art. 8 p. 5 ustawy o podatku przemysłowym rzemieślnicy, zatrudniający tylko jedną siłę pomocniczą, zwolnieni są od podatku obrotowego a tylko winni nabyć świadectwo przemysłowe VIII kategorii. Okólnik ministerjalny z 1926 wyjaśnił przepis ten w ten sposób, że zwolnienie od podatku obrotowego odnosi się do wyluczonych w tym okólniku rodzajów rzemiosła i to o tyle, o ile dane rzemiosło nie jest wykonywane sposobem fabrycznym tzn. nie używa silników mechanicznych.

Ostatnio ukazało się orzeczenie Najwyższego Trybunału Admin., w myśl którego maszyna krawiecka uważana ma być za silnik mechaniczny! Tem samem krawiec czy też szwaczka, posługujący się maszyną do szycia, byłoby obowiązani do płacenia podatku obrotowego. Interpretacja ta, która dla bardzo wielu osób spowodować może znaczne zwiększenie ciężarów podatkowych, jest zupełnie mylna. Wszak w każdym podręczniku ekonomji wyczytać można, że silnikiem mechanicznym jest tylko narzędzie poruszane zapomocą siły naturalnej a nie ludzkiej, a więc zapomocą motoru elektrycznego, benzynowego lub tp. Natomiast nie mogą być uważane za silniki narzędzia obsługiwane tylko przez ludzi (zapomocą ręki lub nogi) a zatem nie jest w rozumieniu ekonomji silnikiem maszyna do szycia! Zachodzi tu więc chyba tylko „omyłka“.

Kronika

Dokąd dojdziemy!

Cech stolarzy został zaskoczony żądaniem robotników stolarskich sformułowanymi w obszernym „Regulaminie“ o tak osobiwej treści i z przekraczającym w sposób tak śmieszny wszelkie możliwe granice, że cały ten „regulamin“ przedrukujemy w numerze następnym jako dokument „historyczny“.

Dołączymy nadesłany nam równocześnie artykuł pod tyt. „Zamknijmy warsztaty pracy“ wskazujący na prawdziwe przyczyny obecnego przesilenia w rzemiosle.

Księgozbiór rzemieślniczy. Zestawiła Księgarnia D. E. Friedleina w Krakowie).

Część II.

Kohlmann W.: Tablice kubiczne: Drzewo okrągłe zł. 5:30. Drzewo ciosane zł. 5:30. Drzewo okrągłe i ciosane zł. 8:50.

Kozłowski A.: Podręcznik dla tokarzy. Część I. Hartowanie stali zł. 3.20. Cz. II. Tokarstwo zł. 6:80. Cz. III. Nacinanie i obliczanie kół zmianowych zł. 6:80.

Krasuski J. Mech. stosowana zł. 4:80.

— Wytrzymałość materiału. 2:20 zł.

Kułakowski K. Podręcznik kalkulacji kosztów wyrobu 6 zł.

Kuśnierski F. Modelarstwo 3:20 zł.

— Kurs nauki stolarstwa 2:70 zł
Lipiński S. Buchalterja pojedyncza dla rzemieślników 1 zł.

Machalska Ł. Podręcznik rachunków domowych zł. 1:50.

Marko S. i Keh M. Garbarstwo chromowe zł. 5.

Modzelewski J. Ceramika 9:20 zł.

Niklewicz K.: „Kiperstwo“ zł. 3.

Ost H. Technologia chemiczna, dwa tomy 20 zł.

Padechowicz M.: „Kalkulacja w stolarstwie“ zł. 3, opr. zł. 4.

Paszkowski H. Hutnik. Krótki zarys odlewnictwa żeliwa 4:40 zł.

Przybylska M.: „Podręcznik do trykotarstwa ręcznego“ zł. 6.

Roszkowski S. Instytucje pojedyncze i rozjemcze 1:20 zł.

Różycki A.: „Krakowskie wyroby wędliniarskie“ zł. 6.

Rzeszotarski B. Jak poznawać wadliwości działania masz. tłokowych 1:50 zł.

Schreiber M.: „Przewodnik stolarski“ zł. 5.

Seweryn T. Tajniki rzemiosła malarskiego zł. —:80.

Seredyński M. Nauka o handlu zł. 3:50.

Skarżyński T. Sztuka sprzedawania 2:50 zł.

„Sprzęt“ (zesz. 9). Zespół włościański“ zł. 5.

Stadtmüller K. Słowniki rzemieślnicze: drzewny, metalowy, instalacyjny, skórniczy, włókienniczy, zbożowy i ceramiczny, graficzny i instrumentalny, budowlany, przemysłowo-rękodzielniczy po zł. —:50.

Tokarski T. Technologia metali 6:80 zł.

Wiśniakowski A. J. Słownik wyrazów i wyrazów handlowych 4:25

Wzory mebli zabytkowych i nowoczesnych zesz. I i II po zł. 4:50.

Żerebecki M.: „Wyrób gontów“ zł. 1.

Wszystkie książki i pisma rzemieślnicze dostarcza

KSIĘGARNIA D. E. FRIEDLEINA
Kraków, Rynek 17.

Najtańszy podarek i najwydatniejszy przy każdej okazji

Pierniki miodowe

Znanej firmy
HENRYK ROTHE
Kraków, ulica Sławkowska 20

Świadczenia socjalne

Bogata Anglja zmniejsza świadczenia socjalne, uboga Polska podwyższa do 800 milj.

W roku 1925 zapłacili pracodawcy, pracobiorcy i Skarb Państwa na rzecz ubezpieczeń społecznych sumę 316 milionów 548 tysięcy złotych.

Szczegółowych danych z roku 1926 niestety jeszcze nie mamy. Wiadomo jednak, że suma ogólna świadczeń społecznych w r. 1926 przekroczyła sumę 400 milionów zł i podniesie się, po rozszerzeniu ustaw obowiązujących w b. z. pruskim na całą Polskę, do sumy 750-800 milionów zł.

Największe wpływy, bo przeszło 50% całej sumy wszystkich świadczeń społecznych mają Kasy Chorych, których gospodarkę należałoby w jak najkrótszym czasie gruntownie zbadać i zmienić. Cyfry mówią nam bowiem, że gospodarka Kasy Chorych jest niezmiernie kosztowna i pochłania w postaci wydatków administracyjnych kolosalne sumy.

Lustra wszelkiego rodzaju, szyby okienne i szlifowane ramy do obrazów poieca najtaniej

Kornhauser

Kraków, ulica Starowiślna L. 21
w domu Kino „Nowości“

Dla P. T. Rzemieślników spec. rabat

MEBLE - KILIMY - DYWANY

wyroby tapicerskie

Fr. Łapczyński

Kraków, Straszewskiego 28

Sztandary i chorągwie

dla Cechów, Instytucji, Szkół i Wojska wykonuje artystycznie

Eugenja Mejro

w Krakowie, ulica Mogilska 84
II. piętro (nowy dom)

Ceny bardzo przystępne.
Wykonanie na termin.

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI PIOTRA GRZYWY
KRAKÓW, RAJSKA 10 TELEFON 4743

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie introligatorstwa wchodzące. Oprawia mszały, brewjarze, książki do nabożeństwa, oprawy ozdobne książek powieściowych, wykonuje portfele na weksle, pudła na akta, Passepartouts, oprawy nakładów i broszurowanie

Ubezpieczenie terminatorów.

Terminatorzy, którzy są zapisani w cechu i odbywają naukę w poszczególnych warsztatach rzemieślniczych, nie podlegają przez cały czas trwania praktyki obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia. Tem samym nie mogą być włączeni do liczby pracowników danego zakładu w myśl art. 1 ust. z 18 lipca 1924 r. która nakłada na takie przedsiębiorstwa obowiązek zabezpieczenia na wypadek bezrobocia. Za terminatorów czyli uczniów należy uważać tych, którzy a) zapisani są do księgi uczniów danego cechu, b) posiadają umowę nauki z mistrzem cechowym, c) praktykują u mistrza cechowego.

Piśmiennictwo

Gazeta Malarzka. Pismo miesięczne poświęcone malarstwu dekoracyjnemu zaczęło wychodzić w Poznaniu. Redaguje ją Komitet redakcyjny, w którego skład wchodzi z poznańskich sfer zdobniczych m. i. K. Maszkowski dyr. naszej Szkoły Zdobniczej, Wiktor Gosienicki i Jan Wroniecki, profesorowie tejże szkoły, art. malarz Nostitz-Jackowski, art. mal. Stanisław Jarocki, zaś z poza Poznania m in. prof. Jan Bukowski z Krakowa. Przewodniczy komitetowi prof. Gosienicki, w skład jego wchodzi dalej liczni mistrze malarscy z Wielkopolski, Łodzi, Warszawy itd. Fachowe to pismo, doskonale redagowane i obfitujące w ciekawą treść przyczyni się niewątpliwie do podniesienia malarstwa dekoracyjnego u nas na wyższy poziom kultury i smaku.

Ważnym będzie zwłaszcza wytworzony niechybnie przez „Gazetę“ stały kontakt między rzemiosłem a sztuką, którego koniecznie potrzeba, jeśli rzemiosło ma stać się zdobnictwem.

Gazeta Przemysłowo-Rzemieślnicza. Warszawa, Miodowa 14. Rok 33, Nr. 9. Treść: Złota góra podatków, Ostatni termin zmiany statutów, Dyr. Z. Zniski, Szkolnictwo zawodowe rzemieślnicze, Pierwszy wojew. Zjazd mistrzów budowlanych i. i.

Przegląd Zegarmistrzowski i Rolniczy. (Poznań, Fredry 2) Rok 4, Nr. 10. Treść: Centralny Związek, Ustawa probiernicza, Wielcy mistrzowie, Dział informacyjny i. i.

Polski Kominiarz Zawodowy. (Kraków, Lwowska 42) Rok 1, Nr. 2 i 3, red. naczelny F. Lamowski, red. odp. J. Trembowelski, kier. lit. H. Grudziński. Treść: Niezbędność Polskiego Kominiarza Zawodowego, Rejony, Memorjał Zjazdu mistrzów kom., Wypisy z nowej ustawy budowlanej, Budżet warsz. straży ogniowej, 50-letni jubileusz Cechu toruńskiego, Ilu nas jest? Kronika, Odpowiedzi redakcji.

Przedrukujemy „Oświadczenie Wydawnictwa“ bardzo charakterystyczne dla smutnego braku u nas zainteresowania własnym piśmiennictwem.

„Wobec niestety, za słabego zainteresowania się Zrzeszeń kominiarskich naszym piśmiennictwem, grozi nam niebezpieczeństwo wstrzymania dalszych numerów wydawnictwa, albowiem tak ofiarne składki stosunkowo dość licznych jednostek nie starczą nawet na pokrycie samych zasadniczych wydatków wydawniczych. Koszta bowiem drukarskie jednego numeru wynoszą ponad 300 zł, a wpływy na to z dotychczasowej prenumeraty nie przekraczały 120 zł. Cała zatem nasza nadzieja w zrozumieniu własnego interesu Sławetnych Cechów, od których zależeć będą dalsze losy naszego pisma. Reklamacje za ewent. nieukazanie się dalszego miesięcznika, skierować należy do Wydawców pod adr. Warszawa, Targowa 5.

Za Komitet Wydawniczy: red. odp.
Jan Trembowelski“.

Dla przemysłu Introligatorskiego wszelkie narzędzia materiały częściowe, drukarskie w najlepszych gatunkach poleca

„GRAFIKA“

Fr. Terakowski Syn

Kraków, ulica Gołębia 3
Zamówienia na prowincję odwr.

Piekarnia w pełnym ruchu 2 piece sauerowskie, lokal 4 ubikacje, magazyny, stajnia orax pomieszkanie 1 pokój i kuchnia, w Jawiszowicach do wydzierżawienia od 1 lipca b. r. Zgłoszenia: Magerle, Jawiszowice.

PIECZĄTKI

dla wszystkich instytucji wykonuje najszybciej

